

РЕШЕНИЕ

№ 578

гр. София, 03.02.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 31 състав,
в публично заседание на 16.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Веселина Женаварова

при участието на секретаря Розалия Радева, като разгледа дело номер **8741** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК във вр. с чл.68 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Образувано е по жалба от А. Р. К., представлявана от настойниците си Е. И. К. и Р. И. К., срещу Решение №435/17.07.2020г. на Комисия за защита от дискриминация, Пети заседателен състав, с което е установено, на основание чл.65, т.5 от ЗЗДискр, че Столичен общински съвет и Столична община не са извършили нарушение на Закона за защита от дискриминация въз основа на признак „увреждане“, като е оставена без уважение жалба по инициативен документ с вх.№44-01-72/29.04.2014г. и допълнение към него с вх.№44-00-2585/06.06.2014г., подаден от А. Р. К., Е. И. К. и Р. И. К., като неоснователна и недоказана.

От жалбоподателите Е. И. К. и Р. И. К., в качеството им на настойници на А. Р. К., в съд.з. лично се явява Р. И. К., който поддържа жалбата.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация, р.пр., не изпраща представител в съд.з. и не ангажира становище по делото.

Заинтересованите страни Столичен общински съвет, чрез юриск.Г., и Столична община, чрез юриск.А., в представени писмени отговори на жалбата и в съд.з. оспорват жалбата. Претендират юрисконсултско възнаграждение.

Като взе предвид изложеното в жалбата, становищата на страните и като прецени по реда на чл.235 ГПК във вр. чл.144 АПК събраните по делото писмени доказателства, Административен съд София-град, 31 състав, прие за установено от фактическа страна следното:

Производството пред КЗД е образувано по сигнал с вх.№44-01-72/29.04.2014г. и допълнение към него с вх.№44-00-2585/06.06.2014г., подадени от А. Р. К., Е. И. К. и Р. И. К., съдържащ оплакване за проявена дискриминация по признак „увреждане“ при кандидатстване за услугата „Асистент за независим и активен живот“ за 2014 г. Твърди се, че въпреки, че дъщеря им отговоря на условията за кандидатстване, поради липсата на финансов ресурс не е била включена в нея. Сигналоподателите твърдят, че целенасочено всяка година се променят критериите за включване в програмата с цел по-малко хора с увреждания да я ползват. Подчертават, че органите на местно самоуправление не спазват принципите, заложен в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, ратифицирана от България, по силата на която на всеки човек с увреждане се гарантира независим живот и включване в общността.

С разпореждане № 679/09.07.2014 г. на председателя на КЗД е образувана преписка № 287/2014 г. по признак „увреждане“, след което производството се е развило по реда на Глава четвърта, раздел I ЗЗДискр.

Въз основа на доказателствения материал по преписката и изложените от страните доводи, по административната преписка е установено, че на 28.10.2013 г. в БСУ „К. село“ е подадено заявление за ползване на социалната услуга „Асистент за независим и активен живот“ за лицето А. К., която според ЕР на ТЕЛК № 1011/058/12.05.2004 г. е със 100 % намалена работоспособност, с чужда помощ пожизнено. Към заявлението не са подадени документи, че кандидатът учи или работи, подадени са документи за участие в други дейности за социално включване. На основание приложените документи е изготвена Анкета за потребностите на лицето на дата 29.10.2013 г., в която са вписани посочените обстоятелства, с които настойниците на К. писмено се е съгласили. В съответствие с Измерителя на броя точки за класиране на кандидатите за ползватели на социалната услуга „Асистент за независим и активен живот“, Комисията за разглеждане на документите и оценяване на кандидатите е издала Решение относно ползването на услугата от 17.12.2013 г., в което е определила на А. К. общ брой 63 точки. Комисията е включила като ползватели на услугата „Асистент за независим и активен живот“ лицата, получили сумарно 66 и повече точки поради изчерпване на предварително определените за това средства. Класираните и включени като ползватели лица са вписани в Листа на включените кандидати за ползватели от 01.01.2014 г. Класираните, но не включени като ползватели лица с 65 и по-малко точки, поради изчерпване на определените средства, са вписани в Листа на чакащите кандидати за ползватели на социалната услуга „Асистент за независим и активен живот“ от 01.01.2014 г., включително А. К.. На 20.12.2013 г. списъците са публикувани в сайта на Столична община.

На 27.12.2013 г. в БСУ „К. село“ е подадено заявление за промяна на обстоятелствата по подаденото първоначално такова, като е декларирано че А. К. посещава хипотерапия в К. С.. На същата дата е изготвена нова анкета и ново предложение за класиране. На 06.01.2014 г. отново е подадено заявление за промяна на обстоятелствата, с което пък са приложени справка и удостоверение, че А. К. е записана в 3-то ПУ „Е. С.“ за учебната 2013/2014 г. В същия ден е изготвена нова анкета за потребностите и на А. са определени 103 точки. Считано от 01.08.2014 г., въз основа на преквалифициране на чакащите, извършено на 18.07.2014 г. е извършен нова прием на кандидати за социалната услуга „Асистент за независим и активен живот“ и А. К. е включена в нея.

С решение №12023/26.08.2019г. по адм.д.№4599/2018г. на ВАС-П. отделение е

отменено постановеното по отношение на горната жалба решение № 243 от 10.06.2015 г. на Комисия за защита от дискриминация, по преписка №287/2014г., като преписката е изпратена на Комисия за защита от дискриминация за произнасяне съобразно дадените от съда указания по тълкуване и прилагане на закона.

След връщането ѝ в КЗД, с разпореждане № 1708/24.10.2019г. на председателя на КЗД възобновената преписката отново е разпределена за разглеждане на пети специализиран постоянен състав. Прието е, че оплакванията в жалбата навеждат на дискриминация по признак „увреждане“.

КЗД, като е приела относно твърдяното дискриминационно поведение, че доколкото включените в услугата лица също са с увреждания, включително аналогични на тези на жалбоподателката, не е налице дискриминация по признак „увреждане“, е постановила Решение №435/17.07.2020г. на Комисия за защита от дискриминация, Пети заседателен състав, с което е установено, на основание чл.65, т.5 от ЗЗДискр, че Столичен общински съвет и Столична община не са извършили нарушение на Закона за защита от дискриминация въз основа на признак „увреждане“, и е оставена без уважение жалба по инициативен документ с вх.№44-01-72/29.04.2014г. и допълнение към него с вх.№44-00-2585/06.06.2014г., подаден от А. Р. К., Е. И. К. и Р. И. К., като неоснователна и недоказана.

Като правни мотиви в решението на КЗД е посочено, че действително А. К. не е класирана като ползвател на услугата през 2014 г., но този резултат не характеризира поведението на Столична община и на Столичен общински съвет като дискриминационно. Става дума за еднакви случаи, при което третирането е извършено по един и същи признак и некласирането не може да бъде обвързано с признака „увреждане“. Причини за некласирането ѝ е било обстоятелството, че А. К. не е покривала първоначално изискванията за социална активност. След изменение на това обстоятелство, обаче в периода от 01.01.2014 г. до 31.07.2014 г. не е извършван друг прием на кандидати в социалните услуги „Асистент за независим и активен живот“. При първия извършен такъв прием, А. К. е прекласирана и включена като ползвател на социалната услуга. Поради посоченото Комисията е достигнала до извод, че неравно третиране спрямо А. К. не е извършено.

Решението е съобщено на 31.07.2020г., а жалбата срещу него е подадена на 12.08.2020г.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена в 14-дневния срок по чл.68, ал.1 ЗЗДискр., от активно процесуално легитимирани лица, срещу административен акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, поради което следва да се приеме, че жалбата е допустима. По съществуто ѝ съдът взе предвид следното:

При извършената служебна проверка, съдът приема, че производството пред КЗД е развито законосъобразно съгласно нормите на ЗЗДискр. Спазена е разпоредбата на чл.54 ЗЗДискр., съгласно която след образуването на производство председателят на комисията разпределя преписката на състав, с оглед заявения признак за дискриминация, който определя между членовете си докладчик. Докладчикът е започнал процедура по проучване, съгласно изискването на чл.55 ЗЗДискр., в която е събрал писмени доказателства, необходими за пълното и всестранно изясняване на обстоятелствата. При осъществяване на своите правомощия комисията е съблюдала задълженията си по чл.56 ЗЗДискр. След приключване на проучването на страните е дадена възможност да се запознаят със събраните по преписката материали и да

вземат становище. Докладчикът е изготвил заключение, като е представил преписката на председателя на състава, който е насрочил заседание. Страните са редовно уведомен за заседанието, на което са взели участие. Заседанието е било открито съобразно изискването на чл.61 ЗЗДискр. Направен е опит за помирение на страните, като не е постигнато споразумение. След изясняване на фактите председателят на състава е дал на страните възможност за становище. Решението е взето с единодушие, постановено е от компетентен орган във валидна писмена форма; подписано е от състав на КЗД.

Предвид гореизложеното, АССГ в настоящия състав приема, че оспорваното решение е валиден административен акт, постановен от компетентен орган, във валидна писмена форма с реквизити по чл.66 ЗЗДискр., при спазване на процедурата по издаването му. При извършена проверка за издаване на оспорваното решение при спазване на разпоредбите на материалния закон, съдът приема следното:

Разпоредбата на чл.4, ал.1 ЗЗДискр. въвежда забрана за всяка пряка или непряка дискриминация, основана на посочените в закона признаци. Пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Непряка дискриминация е поставяне на лице на основата на признаците по ал. 1 в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. Специалният закон цели установяване и отстраняване на всяко неравностойно третиране според признаците, изброени в чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. От друга страна, неравното третиране според нормата на § 1, т.7 от ДР на ЗЗДискр е всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси. За да е налице проява на дискриминация, е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма; като неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл.4 от ЗЗДискр.

Съгласно чл. 10 от ЗЗДискр. при осъществяване на правомощията си държавните органи и органите на местното самоуправление са длъжни да предприемат всички възможни и необходими мерки за постигане целите на този закон. На основание чл. 11 от ЗЗДискр. органите на държавна власт, обществените органи и органите на местното самоуправление предприемат мерки по смисъла на чл.7, ал.1, т.14, когато това е необходимо за постигане целите на този закон - специалните мерки в полза на лица или групи лица в неравностойно положение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 с цел изравняване на възможностите им, доколкото и докато тези мерки са необходими. Според чл. 3 от НПСУАНЖ Столичният общински съвет ежегодно предвижда в бюджета на СО средства за финансиране на социалните услуги "Асистенти за независим живот" въз основа на прогнози за потребностите през следващата година, както и на приетите отчети за дейността от предходната година. "Асистенти за независим живот" са социални услуги за компенсиране на дефицита при хора с трайни увреждания и затруднения при активното им социално включване и в ежедневното обслужване и допълват разнообразието от социални услуги в общността, както конкретно "Асистент за независим и активен живот" е социална услуга за компенсиране на дефицита при пълнолетни лица с трайни увреждания и затруднения

при активното им социално включване и в ежедневното обслужване за подпомагане на тяхната независимост и активност (чл. 2 от НПСУАНЖ). Разпоредбата на чл.17, ал.1 предвижда, че финансови средства за услугата "Асистент за независим и активен живот" се осигуряват от бюджета на Столична община с решение на Столичния общински съвет. Услугата се предоставя до изчерпване на предварително определените за това средства на лицата, получили сумарно най-много точки. Класирането става в низходящ ред, съгласно броя точки в Решението относно ползването на социалната услуга "Асистент за независим и активен живот" (Приложение № 1.14). Класираните, но невключени като ползватели поради изчерпване на определените средства, се вписват в листа на чакащите.

Безспорно е по делото неравностойното положение на А. К. с оглед здравословното ѝ състояние. Не е спорна и принадлежността ѝ към групата на лицата, за които е нормативно определено да се предоставя социална услуга „Асистент за независим живот“.

В нормативната уредба за защита от дискриминация е въведен основният принцип, представляващ и задължение за публичната власт, да не се третира по различен начин физическите лица, намиращи се в еднакво, респ. сходно положение, както и да не бъдат третирани еднакво физическите лица, които се намират в различно положение. От този принцип произтича и задължението за държавата, в лицето на нейните органи, вкл. органите на местното самоуправление и местната администрация, да прилага позитивни мерки по отношение на уязвимите социални групи, каквито безспорно са лицата с увреждания (чл. 5, § 3 във връзка с чл. 2 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, чл. 51, ал. 3 от Конституцията на Република България, чл. 10 и чл. 11 от ЗЗДискр., чл. 2 от ЗИХУ). Безспорно е установено и че на част от лицата с трайни увреждания, имащи право на предоставяне на социалната услуга /сред които и А. К./, тази услуга не се предоставя, поради недостатъчното ѝ финансиране и предвид класирането на жалбоподателката с по-малко точки въз основа на критерии в Наредбата за предоставяне на социалните услуги „Асистенти за независим живот“ на Столична община, доколкото не е представила документи за обучение или работа, каквито трудови договори и служебни бележки за обучение са представени от лицата, на които услугата е предоставена.

Предвид горното и като приема, че по принцип всички лица с тежки увреждания могат да бъдат част от социалния живот на страната, но за да могат да се включат активно им трябва съответната подкрепа, съдът намира, че въведени привидно неутрални критерии в наредбата /в редакцията ѝ към процесния период/ създават условия за различно третиране на лица в сходно положение- с тежки увреждания, но вече участващи активно в обществения живот и неучастващи активно в обществения живот според представените документи. Т.е., лица, които не могат да представят такива документи по различни причини, са лишени от възможността да получат допълнително точки при класиране и от възможността да ползват социална услуга, чиято цел е да бъдат подпомогнати, именно за да участват в същия този социален живот на обществото. Поради това насърчаването на активните хора с увреждания "за сметка" на неактивните хора с увреждания създава предпоставка за неравно третиране чрез привидно неутрално правило, което обаче ограничава възможности за социализация, обучение и професионална реализация. И тъй

като именно Наредбата на Столичен общински съвет е регламентира това неутрално правило, в процесния период следва да се приеме осъществена непряка дискриминация от Столичен общински съвет. В горния смисъл е решение № 68/06.01.2020г. на Върховният административен съд-П. отделение по адм. дело № 13510/2018. Предвид горното съдът намира, че ще следва да отмени решението на КЗД, в частта му относно липса на осъществена дискриминация от Столичен общински съвет, и да установи, че разписаните критерии в Наредбата за предоставяне на социалните услуги „Асистенти за независим живот“ на Столична община, приета от Столичен общински съвет, в редакцията ѝ към процесния периода 01.01.2014г.-31.07.2014г., съгласно които включването в социалната услуга се обуславя от представянето на документи, че кандидатът учи или работи, без да се отчитат спецификите при лицата с тежки увреждания, които вече участват активно в общественния живот и на лица с тежки увреждания, които не могат да участват активно в общественния живот, поради липсата на подпомагане, представлява форма на непряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал.3 от ЗЗДискр.

По отношение на Столична община, като юридическо лице, съдът приема, че решението на КЗДискр е законосъобразно, а жалбата е неоснователна, тъй като Общината не е издател на Наредбата и не приема бюджета си.

С оглед на гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София - град, Второ отделение, 31 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение №435/17.07.2020г. на Комисия за защита от дискриминация, Пети заседателен състав, в ЧАСТТА МУ, с която е установено, на основание чл.65, т.5 от ЗЗДискр, че Столичен общински съвет не е извършил нарушение на Закона за защита от дискриминация въз основа на признак „увреждане“, като е оставена без уважение жалба по инициативен документ с вх.№44-01-72/29.04.2014г. и допълнение към него с вх.№44-00-2585/06.06.2014г., подаден от А. Р. К., Е. И. К. и Р. И. К. срещу Столичен общински съвет.

УСТАНОВЯВА по жалба по инициативен документ с вх.№44-01-72/29.04.2014г. и допълнение към него с вх.№44-00-2585/06.06.2014г., подаден от А. Р. К., Е. И. К. и Р. И. К., че с разписаните критерии в Наредбата за предоставяне на социалните услуги „Асистенти за независим живот“, приета от Столичен общински съвет, в редакцията ѝ към процесния периода 01.01.2014г.-31.07.2014г., съгласно които включването в социалната услуга се обуславя от представянето на документи, че кандидатът учи или работи, Столичен общински съвет е осъществил непряка дискриминация по признак „увреждане“ по смисъла на чл. 4, ал.3 от ЗЗДискр. по отношение на жалбоподателя А. Р. К..

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. Р. К., представлявана от настойниците си Е. И. К. и Р. И. К., срещу Решение №435/17.07.2020г. на Комисия за защита от дискриминация, Пети заседателен състав, в ЧАСТТА МУ, с което е установено, на основание чл.65, т.5 от ЗЗДискр, че Столична община не е извършила нарушение на Закона за защита от дискриминация въз основа на

признак „увреждане“, като е оставена без уважение жалба по инициативен документ с вх.№44-01-72/29.04.2014г. и допълнение към него с вх.№44-00-2585/06.06.2014г., подаден от А. Р. К., Е. И. К. и Р. И. К., като неоснователна и недоказана.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: